

Nieuwe Duitse staatsburgers moeten Joods leven respecteren

Achtergrond - 8 februari 2024 - Auteur: Wiebke Pittlik

Duitsland staat zijn burgers voortaan een dubbele nationaliteit toe. Ook komen in Duitsland geboren kinderen van immigranten sneller in aanmerking voor de Duitse nationaliteit. Uit vrees voor antisemitisme bij nieuwkomers is in de 'verklaring van verbondenheid' opgenomen dat Duitsland vanuit de geschiedenis een bijzondere verantwoordelijkheid heeft om Joods leven te beschermen. Inburgeraars moeten beloven deze verantwoordelijkheid te respecteren.

"Deze hervorming maakt duidelijk: wie Duits staatsburger wordt, neemt ook een historische verantwoording op zich", zei deelstaatpremier Malu Dreyer (SPD) van Rijnland-Palts in de Bondsraad, de vertegenwoordiging van de deelstaten. De Bondsraad heeft het wetsvoorstel afgelopen vrijdag goedgekeurd, in april gaat het in.

De bepaling over de bescherming van Joods leven is na discussie in de Bondsdag in januari aan de 'verklaring van verbondenheid' [toegevoegd](#) (pdf). Oppositiepartij CDU/CSU had er ook expliciet in willen zetten dat nieuwkomers het bestaansrecht van de staat Israël moeten respecteren. Daarvoor was geen meerderheid, maar voor deze afgezwakte formulering wel. Inburgeraars moesten al verklaren dat ze de vrije, democratische rechtsorde respecteren. De regeringscoalitie van SPD, Groenen en FDP wilde daaraan toevoegen dat antisemitische, racistische of anderszins mensonterende handelingen in strijd zijn met de grondwet en de democratische rechtsorde ondermijnen.

Na de aanvallen van Hamas op 7 oktober 2023 in Israël en de daaropvolgende spanningen - ook in Duitsland - was er behoefte de bepaling nog explicieter te maken. Vastgelegd is nu dat nieuwkomers zich verbinden aan "de bijzondere historische verantwoordelijkheid van Duitsland voor het nationaalsocialistische schrikbewind en zijn gevolgen, in het bijzonder voor de bescherming van Joods leven, voor het vreedzaam samenleven van volken en het verbod een aanvalsoorlog te voeren." Dit laatste is volgens de Duitse website Legal Tribune Online (LTO) toegevoegd met het oog op de Russische aanvalsoorlog in Oekraïne.

Tien jaar lang kan iemand het Duits staatsburgerschap ook weer verliezen als blijkt dat iemand deze verklaring valselijk heeft afgelegd en de grondwet niet respecteert. Ook wordt bij inburgering voortaan gecontroleerd of iemand antisemitische of racistische misdrijven op zijn kerfstok heeft, [schrijft LTO](#).

De bepaling over Israël is opvallend, maar andere hervormingen in de wetgeving rond het staatsburgerschap zijn voor veel mensen belangrijker. De generatie die als gastarbeider naar Duitsland kwam, hoeft bij naturalisatie voortaan alleen nog een mondelinge taaltoets te doen, de schriftelijke inburgeringstoets vervalt. Dat is volgens de toelichting bij de wet een gebaar van erkenning voor hun levenslange inzet.

Inburgeren kan in Duitsland voortaan al na vijf jaar in plaats van na acht jaar. Mensen die bijzonder goed geïntegreerd zijn en de taal goed beheersen, kunnen al na drie jaar naturaliseren. Kinderen van wie minstens een ouder langer dan vijf jaar in Duitsland is, hebben recht op de Duitse nationaliteit. Voorwaarde voor het verkrijgen van het Duitse staatsburgerschap is onder meer dat iemand niet afhankelijk is van een uitkering, enkele uitzonderingen daargelaten. Het Duitse staatsburgerschap wordt gevierd met een inburgeringsceremonie.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/58258/nieuwe-duitse-staatsburgers-moeten-joods-leven-respecteren>